

Adjunkterne, anden Forstel er der ikke. Man maa derfor betragte de to Klasser, Overlærere og Adjunkter, under et, og den Lønningsforbedring, man vil give, maa gives nogenlunde gennemsnitlig for begge de to Klasser. Jeg indrømmer selvfølgelig, at for Rectorernes Bedkommende er Sagen noget anderledes, just fordi de have Frihøi, men jeg tror alligevel, at Rimelighed og Billighed taler for, at naar man vil røre ved disse Forhold, naar man vil forbedre den lærde Skoles Lønningsforhold, bør ogsaa Lønningerne for den øverste Klasse som den, de alle skulle se hen til som en Klasse, de dog maaske kunne naa ved Flid og Held, forbedres. — Der blev gjort gældende, at samtidig med denne Lønningslov burde ogsaa forelægges en Lønningslov for Lærerne ved Seminarierne. Deri er jeg ganske enig, og et saadant Lovforslag vil ogsaa, haaber jeg, meget snart blive forelagt det høje Ting; et Lovforslag, som hvad Lønningsstater et cetera angaar, vil svare til, hvad der er foreslaaet her. Det ærede Medlem fra Kjøbenhavn (Scharling), spørger, hvorfor en særlig Bestemmelse angaaende Ansættelsesmaaden eller Ansættelsesbetingelserne for Overlærer og Rectorer er indført i et Lovforslag, der er forelagt Lands-tinget angaaende Undervisningen i de lærde Skoler, og ikke i dette. Dertil kan jeg kun sige, at det er sket nærmest som en Tilfældighed, og jeg har ikke det mindste imod, hvis man hellere ønsker det optaget i dette Lovforslag, at optage det her og lade det gaa ud af det andet Forslag. To ærede Medlemmer, det ærede Medlem for Holbæk Amts 5te Valgtreds (Korsgaard) og Odense Amts 4de Valgtreds (H. Jensen) anerkendte vel begge — og det har vel alle været enige om — den lærde Skoles Betydning. Jeg kan vel nok sige, at hvor dybtgaaende Forandringer end de Herrere hver paa sin Vedønstede — i Birkelighed stod de saa diametralt modsat hinanden som vel muligt i deres Opfattelse af, hvad det endelige Resultat skulde være — vare de dog begge enige i, at den lærde Skole havde stor Betydning, og at den var nødvendig. Man maa vel ogsaa indrømme, at en lærd Skole, en højere Skole-uddannelse ikke kan undværes i et civiliseret Samfund. Nu mente man imidlertid, at den nuværende lærde Skole var ikke ganske, som det var ønskeligt, ja, at den trængte til en fuldstændig Omkalfatring. De to Talere, i enhver Fald det ene ærede Medlem mente, at Staten godt kunde opgive hele det lærde Skolevæsen og lade den overgaa til den private Industri. Heraf slutte de, at da det kunde være meget tvivlsomt, og da de, som jeg tror, heller ikke

havde stor Forventning om, at de og deres Meningsfæller kunde blive enige med Regeringen og vel ogsaa med det andet Ting om en saadan absolut gennemgribende Reform af det lærde Skolevæsen, turde man ikke nu gaa til at forbedre Lønningerne ved den nuværende lærde Skole. Denne Slutning forstaar jeg ærlig talt ikke. Den gaar ind under, hvad jeg vilde kalde, for Smed at rette Vager. Selv om det høje Ting, hvad jeg dog tvivler om, gennem sit Flertal skulde væsentligt hælde til de Ansøkkere, som bleve udtalte af de to ærede Medlemmer, saa maa det høje Ting dog erkende, at den nuværende lærde Skole er begrundet i en bestaaende Lov og det en bestaaende Lov, der ikke er fra gammel Tid, men som er vedtaget og stadfæstet i Maret 1871. Efter denne bestaaende Lov skulle disse Skoler bestaa og de skulle være Statskoler. Skal der nu ved dem være ansat et vist Antal Rectorer, Overlærere og Adjunkter, tror jeg ogsaa, at man med Billighed kan forlange, at Lønningerne bringes i Overensstemmelse med og sættes i et lignende Forhold, som Lønningerne ved alle andre Statsinstitutioner her i Landet. Det er det, jeg er gaaet ud fra, og jeg tror, at man maa indrømme, at Lønningerne ved disse Anstalter i Øjeblikket ikke staa i Forhold til den Løn, som andre Statsembedsmænd modtage. Hvis man er misfornøjet med den Ordning, man blev enig om for en Snes Aar siden, og af den Grund vil nægte en, ellers af en selv for billig anerkendt Lønningsforbedring, saa er det — jeg skal gentage det — for Smed at rette Vager, og det tror jeg ikke, at det høje Ting til syvende og sidst vil være med til. Jeg skal forøvrigt ikke komme ind paa Spørgsmaalet om Reformen af de lærde Skoler, den ligger jo ikke for, men vil komme til at ligge for senere hen, hvis ellers det andet høje Ting fremmer det af mig fremlagte Forslag saa hurtigt, som jeg vilde ønske det. Et andet Spørgsmaal blev draget frem af det ærede Medlem fra Middelfart, nemlig Spørgsmaalet om Lærenes pædagogiske Uddannelse. Det er ganske vist et meget vigtigt Spørgsmaal, deri er jeg enig med det ærede Medlem. Jeg er ogsaa enig i, at der er en Mangel i saa Henseende, men jeg tror dog, at det snarere er for den store Almueklasse's Bedkommende, at en Forandring og Forbedring i det nuværende Forhold er paatrængende nødvendig selv om den ogsaa kunde være ret heldig her. Men heller ikke det, synes jeg, er et Spørgsmaal, der staaar i nogen videre nødvendig Forbindelse med det her forelagte Lønningsforslag.